Význam pojmů „dohled“, „dozor“ a „odpovědná osoba“ v oblasti BOZP

doc. RNDr. Mgr. Petr Adolf Skřehot, Ph.D., MSc.

Ing. Jakub Marek

Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú.
Ostrovského 253/3, 150 00 Praha 5
skrehot@zuboz.cz

Klíčová slova

Bezpečnost a ochrana zdraví, dohled, dozor, odpovědná osoba, legislativa.

Úvod

V právních předpisech o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci se můžeme často setkávat s pojmy „dohled“, „dozor“ a „odpovědná osoba“. Ačkoli se může zdát, že jejich význam je zřejmý a je tudíž zbytečné se nad nimi hlouběji zamýšlet, skutečný odborník znalý spektra právních předpisů o BOZP dobře ví, že tyto pojmy a zejména jejich užití v aplikační praxi, představuje nezřídka opravdu tvrdý oříšek. Jejich výklad totiž nikde nenajdeme. A co víc, v různých předpisech jsou tyto pojmy užity v různém významovém kontextu, leckdy i zcela opačném. Tyto nelogičnosti obvykle plynou z flagrantní neznalosti samotných tvůrců těchto předpisů, kteří tyto pojmy zaměňují nebo je dokonce chápou jako synonyma. Ovšem už z kořenů těchto slov je na první pohled zřejmé, že se nejedná o totéž.

V reakci na časté dotazy odborné i laické veřejnosti, jsme se začali tímto problémem seriózně zabývat. V rámci řešení výzkumného projektu BEDOX jsme tak provedli zevrubnou analýzu téměř pěti set právních předpisů, v nichž se tyto pojmy vyskytují. Čtenáře možná překvapí, že pojem „dohled“ je užit v celkem 224 platných právních předpisech a pojem „dozor“ v celkem 243 předpisech. Účelem této analýzy bylo nejen pochopit kontextový význam těchto pojmů, ale ujasnit také si, jaké požadavky jsou zejména na školy a školská zařízení kladeny při zajišťování dohledu a dozoru žáků, zejména pak při praktické výuce chemie (projekt BEDOX se zaobírá právě problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní výuce).

Dvojici těchto pojmů doplňuje ještě třetí - „odpovědná osoba“. Význam tohoto pojmu již byl částečně vysvětlen v roce 2017, a to v článku 3.11 normy ČSN 01 8003, kterou autoři tohoto příspěvku zpracovali na žádost České agentury pro standardizaci. Zde je uvedeno, že „odpovědná osoba“ je fyzická osoba starší 18 let určená statutárním zástupcem organizace k zajištění bezpečného provozu daného pracoviště (laboratoře nebo školní laboratoře) v souladu s platným vnitřním předpisem organizace (např. provozním řádem). Jaké ale konkrétní odpovědnosti tato osoba má, není stále mnoha lidem jasné.

Tento příspěvek se tedy bude v principu zaobírat pěti základními otázkami:

- Jak chápat pojem „dohled“?
- Jak chápat pojem „dozor“?
- Co je to přímý soustavný dohled?
- Co je to přímý soustavný dozor?
- Kdo je to „odpovědná osoba“ a jaké má povinnosti?

Zařazení příspěvku

Výsledky publikované v tomto článku vznikly v rámci řešení výzkumného projektu TL02000226 „Evaluace postupů pro bezpečnou praktickou výuku chemie ve školách“ (BEDOX), který je spolufinancován Technologickou agenturou ČR. Uvedený projekt řeší konsorcium Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT, Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú. a Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

Dedikace

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava
Fakulta bezpečnostního inženýrství
a
Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z.s.
se sídlem VŠB - Technická univerzita Ostrava

Recenzovaný

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

XX. ročníku mezinárodní konference

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI 2020

VŠB TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA | FAKULTA BEZPEČNOSTNÍHO INŽENÝRSTVÍ

ZÚBOZ
ZNALECKÝ ÚSTAV BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ, z.ú.

24. listopad 2020

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI 2020
Recenzovaný Sborník abstraktů XX. ročníku mezinárodní konference

Editor: prof. Dr. Ing. Aleš Bernatík

© Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z.s.
17. listopadu 2172/15, 708 33 Ostrava - Poruba

Nebyla provedena jazyková korektura
Za věcnou správnost jednotlivých příspěvků odpovídají autoři
ISBN 978-80-7385-237-5

Odborný garant konference
Scientific guarantor

prof. Dr. Ing. Aleš Bernatík - VŠB - TU Ostrava

Vědecký výbor konference
Scientific committee

doc. Ing. Jiří Pokorný, Ph.D., MPA - VŠB - TU Ostrava
JUDr. Jiří Vaňásek - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Dr.h.c. mult. prof. Ing. Juraj Sinay, DrSc. - Technická univerzita Košice
Dr. Daniel Podgórski - Central Institute for Labour Protection, National Research Institute, Polsko
Ing. Viktor Kempa - European Trade Union Institute, Belgie
Mgr. Ing. Rudolf Hahn - Státní úřad inspekce práce, Opava
PhDr. David Michalík, Ph.D. DBA - VÚBP, v. v. i., Praha
RNDr. Stanislav Malý, Ph.D. DBA - VÚBP, v. v. i., Praha
JUDr. Jaroslav Stádník, Ph.D. - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
prof. Ing. Karol Balog, PhD. - STU Bratislava
doc. Ing. Ivana Tureková, PhD. - Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
doc. Ing. Petr Štroch, Ph.D. - VŠB - TU Ostrava
doc. Ing. Ivana Bartlová, CSc. - VŠB - TU Ostrava
prof. Ing. Milan Oravec, PhD. - Technická univerzita Košice
MUDr. Michael Vít, Ph.D. - Státní zdravotní ústav, Praha

Organizační výbor konference
Organizing committee

Ing. Lenka Černá - Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z.s.
Ing. Kateřina Sikorová, Ph.D. - VŠB - TU Ostrava
Ing. Lucie Kocůrková, Ph.D. - VŠB - TU Ostrava
Mgr. Ivana Slováčková - VŠB - TU Ostrava
Ing. Anna Cidlínová, Ph.D. - Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i. Praha
Ing. Ivan Kričfaluši, Ph.D. - NEW ELTOM Ostrava, s.r.o.
doc. RNDr. Mgr. Petr Adolf Skřehot, Ph.D., MSc. - Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú.